

MONITOR WIETNAMSKI

PAŹDZIERNIK 2017

„Monitor Wietnamski” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Wietnamie, ze szczególnym uwzględnieniem relacji z państwami Półwyspu Indochińskiego oraz krajami Europy Środkowej i Wschodniej
Materiał opracował dr Michał Zaręba – analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR WIETNAMSKI

PAŹDZIERNIK 2017

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

2 października: **Wietnam zacieśnienia współpracę z Boeingiem.** Premier Nguyễn Xuân Phúc rozmawiał w Hanoi z Kevinem McAllisterem, prezesem i dyrektorem generalnym Boeing Commercial Airplanes. Wśród licznych tematów podjętych na spotkaniu znalazły się m. in. kwestie organizacji szkoleń dla wietnamskich pilotów, zakupu samolotów przez Vietnam Airlines i pomocy w uruchomieniu bezpośrednich lotów między Wietnamem a USA.

3 października: **XXVI Forum Parlamentarne Azji i Pacyfiku w Hanoi.** W Wietnamie odbyło się pierwsze najważniejsze w tym roku spotkanie z udziałem przedstawicieli państw należących do Wspólnoty Gospodarczej Azji i Pacyfiku. Forum, podczas którego poruszono szerokie spektrum tematów społeczno-ekonomicznych i dotyczących kwestii bezpieczeństwa, było preludium dla zbliżającego się szczytu APEC, zaplanowanego na pierwszą połowę listopada.

6 – 7 października: **zmiany w składzie Sekretariatu KC Komunistycznej Partii Wietnamu i nowe regulacje Politbiura.** Podczas VI Plenum XII Komitetu Centralnego KPW wybrano dwóch nowych członków Sekretariatu Phan Đình Tràca, dotychczasowego przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych, oraz Nguyễn Xuân Thảnga, stojącego na czele Narodowego Instytutu Nauk Politycznych. Politbiuro przyjęło również decyzję o usunięciu Nguyễn Xuân Anha z funkcji sekretarza Ludowego Komitetu w Đà Nẵng i pozbawiło go członkostwa w KC, w związku z zarzutami o liczne nadużycia. Biuro Polityczne wydało także zarządzenie o rotacji kadr partyjnych i ograniczeniu kadencyjności stanowisk w celu eliminacji mechanizmów korupcyjnych.

9 – 10 października: **VIII Wietnamsko-Singapurski Dialog Polityki Obronnej.** Przebywający w Wietnamie stały

DEBATA O SYTUACJI W REGIONIE RZEKI MEKONG

W Rangunie eksperci dyskutowali o uwarunkowaniach w dorzeczu Mekongu, kładąc szczególny nacisk na konsekwencje rozwoju hydroenergetyki dla bezpieczeństwa żywnościowego krajów regionu. W zorganizowanym pod koniec października Forum uczestniczyli reprezentanci wszystkich państw dorzecza jak i zagraniczni eksperci

sekretarz ds. obronności Singapuru Chan Yeng Kit odbył rozmowy z wiceministrem obrony narodowej Nguyễn Chí Vịnhem. Następnego dnia singapurski polityk został przyjęty również przez szefa MON Ngô Xuân Lịch, który podtrzymał deklaracje swojego zastępcy o chęci kooperacji i podkreślił rolę ASEAN w budowaniu pokoju w regionie Azji i Pacyfiku.

11 – 13 października: minister obrony narodowej Wietnamu z wizytą w Indonezji. Generał Lịch przybył do Dżakarty na zaproszenie swojego odpowiednika Ryamizarda Ryacudu. Obaj politycy w imieniu swoich rządów podpisali Deklarację o Wspólnej Wizji Współpracy Obronnej na lata 2017-22, która przede wszystkim zawierała punkty dotyczące utrzymania bezpieczeństwa i stabilności w regionie z poszanowaniem prawa międzynarodowego oraz walce z zagrożeniami asymetrycznymi. Ministrowie rozmawiali również o konieczności demarkacji ekskluzywnych stref ekonomicznych i sprawnej wymianie informacji, póki te ustalenia nie nastąpią. Podczas wizyty Ngô Xuân Lịch spotkał się również z głównodowodzącym Indonezyjską Armią Narodową, generałem Gatotem Nurmantą.

12 października: wietnamski kandydat rezygnuje z wyborów na szefa UNESCO. Przed trzecią rundą głosowań Phạm Sanh Châu wycofał się z ubiegania o stanowisko dyrektora generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych dla Wychowania, Nauki i Kultury. Mimo wyborczej porażki kandydatura Châu została odebrana pozytywnie przez społeczność międzynarodową i odczytano ją jako gotowość ze strony Hanoi do zwiększenia aktywności w ramach UNESCO. Ostatecznie po pięciu rundach głosowań wybory wygrała francuska była minister kultury i komunikacji Audrey Azoulay.

13 października: otwarcie Konsulatu Generalnego ChRL w Đà Nẵng. Ceremonii inaugurującej działalność nowej instytucji przewodzili wiceprzewodniczący Ludowego Komitetu Hồ Kỳ Minh oraz Konsul chiński Xi Hui. Wyrazili oni nadzieję, że jest to kolejny ważny krok w zacieśnianiu więzi między wietnamskim miastem a chińskimi partnerami biznesowymi i lokalną społecznością pochodzącą z Państwa Środka.

14 – 15 października: przewodnicząca Zgromadzenia Narodowego Wietnamu na spotkaniu Unii Międzyparlamentarnej. Nguyễn Thị Kim Ngân udała się do Sankt-Petersburga na 137. Zgromadzenie UM. Jej wizyta jest efektem zaproszenia ze strony Banglijszka Sabera Hossaina Chowdhury'a prezydenta Unii, przewodniczącego Dumy Państwowej Federacji Rosyjskiej Wiaczesława Wołodina oraz szefowej Rady Federacji Walentyny Matwijenko. W spotkaniu wzięło udział ok. 2 tys. delegatów, którzy dywagowali o pluralizmie i dialogu międzykulturowym. Podczas pobytu w Rosji Ngân spotkała się z wiceprzewodniczącym Stałego Komitetu Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych Zhang Pingiem, przewodniczącym Zgromadzenia Narodowego Republiki Korei Chung Sye-

kyunem oraz Alim Ardeshirem Larijanim, stojącym na czele Parlamentu Iranu. Ngân dyskutowała z nimi o zacieśnianiu współpracy między ciałami legislacyjnymi Wietnamu i państw, reprezentowanych przez wspomnianych wyżej polityków.

16 października: Umowa między Toronto a Ho Chi Minh. Wiceburmistrz kanadyjskiego miasta Denzil Minnan-Wong oraz wiceprzewodniczący Ludowego Komitetu HCM sygnowali kolejne porozumienie o współpracy organów administracyjnych dwóch metropolii. Toronto i Ho Chi Minh pozostają miastami partnerskimi na mocy umowy zawartej jeszcze w lutym 2006 roku, kontynuując współpracę gospodarczą i wymianę kulturalną.

16 – 18 października: Nguyễn Thị Kim Ngân z oficjalną wizytą w Kazachstanie. Po opuszczeniu Rosji przewodnicząca ZN Wietnamu udała się do Astany na zaproszenie przewodniczącego Senatu Kasym-Żomarta Tokajewa i stojącego na czele Mażylistu, niższej izby parlamentu, Nurlana Nygmatulina. Z wspomnianymi politykami Ngân rozmawiała o poprawie mechanizmów międzyparlamentarnej współpracy i korzyściach płynących z podpisania Umowy o wolnym handlu między Wietnamem a Unią Euroazjatycką. Na zakończenie wizyty wietnamska polityk została również przyjęta przez premiera Kazachstanu Bakytżana Sagyntajewa.

16 – 19 października: wiceprezydent Wietnamu z oficjalną wizytą w Finlandii. Na początku wizyty Đặng Thị Ngọc Thịnh spotkała się z ministrem handlu zagranicznego i inwestycji Kaiem Mykkänenem, któremu podziękowała za udzieloną przez rząd fiński Oficjalną Pomoc Rozwojową. Minister rządu w Helsinkach wyraził z kolei nadzieję, że szybkie podpisanie Umowy wolnym handlu Wietnam–UE zwiększy poziom wymiany handlowej między oboma państwami. Podczas spotkania z ministrem edukacji i kultury Sanni Grahn-Laasonen wiceprezydent Thịnh mówiła o pozytywnych efektach działania 17 porozumień między jednostkami naukowymi Finlandii i Wietnamu oraz namawiała do podpisania kolejnych umów w tym zakresie. W trakcie wizyty Thịnh spotkała się również z przedstawicielami TEKES, tj. agencji finansującej badania nad technologią i innowacyjnością, reprezentantami Instytutu Meteorologicznego i delegatami firm Kone oraz Nokia.

27 października: Senat USA przyjął nominację nowego Ambadora do Wietnamu. Kolejnym szefem placówki Stanów Zjednoczonych w Hanoi, który zastąpi Teda Osiusa, będzie Daniel Kritenbrink. Wskazany przez Donalda Trumpa dyplomata pełnił ostatnio funkcję doradcy ds. Korei Północnej w Departamencie Stanu. Wcześniej w czasie rządów administracji Baracka Obamy był ekspertem w Radzie Bezpieczeństwa Narodowego ds. azjatyckich.

II. RELACJE INDOCHIŃSKIE

1 – 3 października: General Ngō Xuân Lịch z oficjalną wizytą w Bir-mie/Mjanmie. Minister obrony narodowej spotkał się z dowódcą Sił Zbrojnych Birmy Min Aung Hlaingiem, na którego zaproszenie przybył do Naypyidaw. Dyskutowano o zacieśnianiu współpracy wojskowej, podkreślając konieczność wspólnych działań w zakresie medycyny wojskowej oraz walki z przemytnikami narkotyków na terenach granicznych. Podczas wizyty Lịch został również przyjęty przez prezydenta Birmy Htin Kyawa.

2 – 7 października: premier Laosu w Hanoi. Na zaproszenie szefa wietnamskiego rządu Nguyễn Xuân Phúca do stolicy Wietnamu przybył Thongloun Sisoulith. Politycy rozmawiali o kontynuacji wspólnych działań na rzecz utrzymania dobrosąsiedzkich relacji, kładąc nacisk na tematy szybkiej realizacji wspólnych inicjatyw takich jak budowa siedziby Zgromadzenia Narodowego Laosu, drogi ekspresowej łączącej stolicę obu państw czy stworzenie składu akcyzowego Hòn La, skąd ma płynąć ropa i gaz do laotańskiej prowincji Khammouna. Premier rządu w Wientian został również przyjęty przez innych wietnamskich polityków wysokiej rangi jak sekretarz generalny KPW Nguyễn Phú Trọng, prezydent Trần Đại Quang i przewodnicząca ZN Wietnamu Nguyễn Thị Kim Ngân.

23 – 27 października: Genrał Lịch na konferencji państw ASEAN. Na Filipinach odbyło się XI Spotkanie Ministrów Obrony i IV Spotkanie Ministrów Obrony Plus. W pierwszej formule członkowie krajów Stowarzyszenia rozmawiali o bezpieczeństwie w regionie Morza Południowochińskiego, pieczętując spotkanie podpisaniem wspólnej deklaracji o utrzymaniu pokoju. W ramach drugiej platformy współpracy przedstawiciele państw Azji Południowo-Wschodniej spotkali się z reprezentantami Australii, Chin, Indii, Japonii, Nowej Zelandii, Korei Południowej, Rosji i Stanów Zjednoczonych. W mieście Clark przyjęto z kolei Dokument Konceptyjny zawierający wytyczne, co do postępowania na wodach morskich i rozmawiano o walce z wpływami Państwa Islamskiego w regionie.

22 – 27 października: wietnamscy eksperci uczestniczyli w Wielkim Forum Mekongu w Rangunie. Około 400 uczestników reprezentujących blisko 250 instytucji wzięło udział w konferencji poświęconej sytuacji w regionie rzeki Mekong. Specjaliści dyskutowali przede wszystkim o zarządzaniu zasobami wody, hydroenergetyce i bezpieczeństwie żywieniowym. Najwięcej ekspertów przybyło z Wietnamu, który ma żywotne interesy w utrzymaniu stabilnej sytuacji w dorzeczu.

III. WIETNAM I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

4 października: koniec misji wietnamskiej Ambasador w Bratysławie. Ustępująca ze stanowiska Hồ Đắc Minh Nguyệt została przyjęta przez sekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych i Europejskich Słowacji. Lukáš Parížek podziękował dyplomatce za pracę na rzecz wzmocnienia więzi między oboma państwami i wyraził nadzieję dalszej współpracy między Hanoi a Bratysławą.

9 października: umowa pomiędzy polskimi i wietnamskimi biznesmenami z sektora rolniczego. Podpisane w Polsce porozumienia dotyczą przede wszystkim handlu owocami i produktami mlecznymi. Firma VIP Vietnam (Da Nang) Co. Ltd sygnowała między innymi umowę z „Atibac” International Trade Sp. z o.o., co do importu soku jabłkowego, oraz z Mlekovitą i Bumexem o zakupie świeżego i skondensowanego mleka. Przedstawiciele handlowi z obu państw dyskutowali również o problemach w relacjach między polskimi a wietnamskimi podmiotami oraz korzyściach dla innych gałęzi rolnictwa w związku z potencjalnym podpisaniem Umowy o wolnym handlu między UE a rządem w Hanoi.

12 października: miasto Ho Chi Minh zacieśnia współpracę z węgierskimi partnerami. Szilveszter Bus, przedstawiciel Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Handlu rządu w Budapeszcie, spotkał się z Nguyễn Thành Phongiem, stojącym na czele Ludowego Komitetu HCM. Dyskutowano przede wszystkim o pozytywnych efektach umów dotyczących oczyszczania wody i o wspólnych szkoleniach w zakresie zasobów ludzkich. Bus zadeklarował również, że Węgry chcą ogrywać rolę lidera spośród państw Europy Środkowo-Wschodniej w kontaktach z Wietnamem.

12 października: Centrum Aplikacji Wizowych Grupy Wyszehradzkiej otwarte w Ho Chi Minh. W Konsulacie Generalnym Węgier uruchomiono program wizowy dla obywateli Wietnamu chcących udać się do jednego z państw V4. Po uroczystej inauguracji Centrum, którą zorganizował Konsul Baloghdi Tibor, odbył się specjalny panel dyskusyjny z udziałem przedstawicieli krajów Grupy Wyszehradzkiej.

19 – 21 października: wiceprezydent Wietnamu w Rydze. Đặng Thị Ngọc Thịnh udała się na Łotwę po zakończeniu wizyty w Finlandii. Drugiego dnia jej pobytu doszło do spotkania z Raimondsem Vējonisem prezydentem tego kraju. Wietnamska polityk rozmawiała z głową łotewskiego państwa o poprawie relacji handlowych, ułatwieniach w procedurze wizowej i wsparciu Rygi dla podpisania Umowy o wolnym handlu między Wietnamem a Unią Europejską. Kolejnego dnia Thịnh spotkała się z Ināra Mūrniece, przewodniczącą łotewskiego Sejmu i Edgars Rinkēvičsem, stojącym na czele resortu spraw zagranicznych. Podczas rozmów dyskutowano o zwolnieniu z obowiązku wizowego posiadaczy paszportów dypl-

matycznych i podpisaniu, podczas nadchodzącego szczytu ASEM, umów w zakresie edukacji.

22 – 24 października: Đặng Thị Ngọc Thịnh z wizytą na Litwie. Po opuszczeniu Rygi wiceprezydent Wietnamu przyleciała do Wilna, gdzie została przyjęta przez stojącego na czele rządu Sauliusa Skvernelisa oraz prezydent Litwy Dalię Grybauskaitė. Premier litewski zadeklarował chęć pogłębiania współpracy gospodarczej, w szczególności w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie. Z kolei z Grybauskaitė Thịnh rozmawiała o potencjalnych działaniach na rzecz szybszego podpisania i wdrożenia Umowy o wolnym handlu UE-Wietnam, udogodnieniach paszportowych czy umowie o unikaniu podwójnego opodatkowania. Wiceprezydent Wietnamu miała również możliwość wymienić się uwagami, co do współpracy na linii Hanoi – Wilno, z wiceministrem spraw zagranicznych Albinasem Zananavičiusem oraz Viktorasem Pranckietisem, przewodniczącym Sejmu Litwy.

24 października: rząd w Mińsku chętny do współpracy z Ho Chi Minh. Saigon Transportation Mechanical Corporation (SAMCO) znalazło się w orbicie zainteresowań białoruskiego resortu przemysłu, o czym świadczy wizyta wiceministra Aleksandra Ogorodnika. W czasie jego pobytu w Wietnamie doszło do rozmów z Trần Vĩnh Tuyénem wiceprzewodniczącym Ludowego Komitetu miasta Ho Chi Minh, któremu Ogorodnik przedstawił możliwości współpracy z białoruskim biznesem w zakresie produkcji i sprzedaży autobusów dla miejskiej komunikacji w dawnym Sajgonie.

24 października: Polska przekazała sprzęt placówce medycznej w Vinh. Do mieszczącego się w prowincji Nghệ An Szpitala Przyjaźni trafiły otwarte inkubatory zakupione w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej MSZ. Uroczystego przekazania dokonała Ambasador RP w Wietnamie Barbara Szymanowska w obecności dyrekcji placówki oraz lokalnych władz. Szpital w Vinh nazywany jest często „polskim szpitalem”, gdyż powstał przy wsparciu finansowym rządu w Warszawie w latach 80. Placówka obsługuje pacjentów z innych prowincji kraju oraz potrzebujących opieki medycznej Laotańczyków.

KOMENTARZ

1. W trakcie Wielkiego Forum Mekongu, które miało miejsce pod koniec października w Rangunie mówiono o zrównoważonym i sprawiedliwym korzystaniu z zasobów rzeki Mekong. Do tej pory żadna z istniejących formuł takich jak Komisja Rzeki Mekong, Wielki Subregion Mekongu, chińska propozycja, tj. Mechanizm Współpracy Lancang – Mekong czy amerykańska Inicjatywa Dolnego Mekongu nie przyczyniły się do wypracowania odpowiadającego wszyst-

kim stronom mechanizmu. Wciąż brak reguł i zasad, które odpowiadałyby krajom chcących rozwijać potencjał hydroenergetyczny, położonym w górnym i środkowym biegu, i tym w dolnej części dorzecza, korzystających z wód Mekongu do nawadniania dużych połaci pól ryżowych.

2. W najgorszym położeniu wydaje się być Wietnam, dla którego Delta Mekongu, zwana również Rzeką Dziewięciu Smoków, jest swoistym spichlerzem. Pozyskuje się tutaj ponad połowę krajowych zbiorów ryżu, z czego 90% przeznaczone zostaje na eksport. Zagrożeniem dla wietnamskiej części dorzecza jest również rosnący poziom mórz, co prowadzi do salinizacji żyznych terenów Delty oraz częstego występowania powodzi czy suszy. Z tego też względu coraz istotniejszy wpływ na sytuację w Wietnamie mają działania na chińskiej części rzeki, gdzie wciąż buduje się przekraczające kilka tysięcy MW mocy instalacyjnej obiekty hydroenergetyczne. Susza, która miała miejsce w 2016 roku, kosztowała Wietnam blisko 670 mln dolarów, a Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi odnotowało najniższy poziom wody od lat 20. XX wieku. Do tego doszły jeszcze szkody spowodowane powodziami na skutek przejścia huraganów El Niño i La Niña.
3. Mimo, że Chińczycy w marcu ubiegłego roku uwolnili wodę z tam w Yunnanie, by pomóc rządowi w Hanoi w walce z suszą, to obawy Wietnamczyków wciąż rosną. ChRL nadal nie zgadza się na udostępnianie danych w porze deszczowej, co komplikuje przygotowania do walki z ewentualnymi powodziami i zalaniem w wietnamskim dorzeczu. Co więcej, Państwo Środka chce kontynuować plany udrożniania koryta rzeki, by stworzyć dogodniejsze warunki dla żeglugi statków handlowych, poruszających się między portami w Yunnanie a przystaniami laotańskimi i tajskimi. Właściwie bez większego wahania temu pomysłowi przyklasnęły władze w Bangkoku i w Wientian.
4. Z uwagi na plany ekspansji hydroenergetycznej ChRL i zmieniający się klimat Wietnam planuje między 2017 a 2020 rokiem zrealizować 24 projekty, które miałyby złagodzić niepożądane skutki działalności chińskich tam oraz gwałtownych zmian pogodowych. Dziewięć projektów, takich jak budowa wałów ochronnych, rowów odwadniających, stacji kontroli salinizacji wód oraz rezerwarów na wodę nadającą się do picia i nawadniania pól jest już w fazie konstrukcji. Na całość przedsięwzięcia wietnamski rząd planuje przeznaczyć ok. 500 mln dolarów, ale przyszłość Delt i bezpieczeństwo żywnościowe Wietnamu i tak w dużej mierze zależą będzie od stanu relacji między krajami dzielącymi zasoby Mekongu i ich działań w dorzeczu.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

